

GENEL GÖRÜŞ VE DEĞERLENDİRME

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü-Kadastro Dairesi Başkanlığımızın 05.08.2019 tarih ve 12364127-010.03-E.3193247 sayılı, “*Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Yönetmelik*” konulu yazısı ile 15.06.2013 tarih ve 28678 sayılı Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Yönetmelikte değişiklik yapılmasına dair hazırlanan Yönetmelik Taslağı gönderilerek, 5368 sayılı Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanun’un 3. ve 11. maddeleri gereği (şehven 2. madde yazılmışsa da) söz konusu taslağa ilişkin Odamız görüşlerinin gönderilmesi istenilmiştir.

Yapılan düzenlemeler; Anayasa’nın 124. maddesiyle idareye verilen yönetmelik çıkarabilme yetkisi, 5368 sayılı Kanun ve Odamız mevzuatı ile bugüne kadar meydana gelen yargı süreci ve verilen yargı kararları doğrultusunda Yönetmelikte bulunması gereken “*yasallık*”, “*kamu yararı*”, “*kamu düzeni*”, “*hizmet gereği*” gibi amaçlar dikkate alınarak, şube yönetim kurullarına/merkeze bağlı temsilciliklerimize de taslak ulaştırılarak konu hakkında görüşlerinin gönderilmesi istenmiş ve konunun muhatabı üyelerimizden de görüş alınarak en geniş katılımı ile değerlendirilmiştir.

Değerlendirme yapılırken, bugüne kadar yaşanan süreçte karşılaşılan sorunlar, uyuşmazlıklar, yargı kararları ve üyelerimizden ulaşan şikayet ve yakınmalar da dikkate alınarak yönetmelik taslağı ile birlikte genel bir değerlendirme yapılmış, öneriler getirilmiştir.

Öncelikle belirtmeliyiz ki; lisanslı harita kadastro mühendisleri ve büroları süreci, ortaya çıkan uyuşmazlıklar, yargı kararları, uygulamada doğan sorunlar, üyelerimizden gelen yakınma ve şikayetler, Odamızın daha önceki değerlendirmeleri ve yazışmalar dikkate alındığında, sorunun salt bir yönetmelik düzenlemesiyle giderilemeyeceği, konunun köklü çözümünün ancak 5368 sayılı Kanun’da değişiklik ve yeni bir düzenleme yapılarak giderilebileceği değerlendirilmektedir.

Bu nedenle, söz konusu yazınızla istenilen Odamız görüşünde **yasal düzenlemeye** ilişkin bir değerlendirme de yapılarak aşağıda sunulmuştur:

Bilindiği üzere, Anayasa’nın 124. Maddesinde; Cumhurbaşkanının, bakanlıkların ve kamu tüzelkişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilecekleri hükme bağlanmıştır.

Anlaşılacağı üzere, Anayasa ile idareye tanınan düzenleme yetkisi idarenin kendi görev alanıyla sınırlı, yasaya aykırı olmama anlamında bağımlı, yasanın uygulanmasını sağlamak amacıyla tamamlayıcı bir yetkidir.

Anayasa’nın 7. maddesinde, yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisince kullanılacağı ve devredilemeyeceği öngörüldüğüne göre, yasayla düzenlenmesi gereken konularda, yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisi verilmesi olanaksızdır.

Yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir yasa kuralının Anayasa’nın 7. maddesine uygun olabilmesi için temel ilkeleri koyması, çerçeveyi çizmesi, sınırsız, belirsiz geniş bir alanı yönetimin düzenlemesine bırakmaması gerekir.

Bu nedenle, "temel esaslar"ın ya da "temel hükümler"in yasada yer alması, "uzmanlık" ve "yönetim tekniği"ne ve ayrıntılara ilişkin konuların düzenlenmesinin yürütme organına bırakılması, konunun birden çok idareyi ilgilendirmesi halinde idarelerin yetkilerinin açıkça

belirtilmesi, yürütme organınca yapılacak yönetmeliğin yargısal denetiminin yapılabilmesi için de kanunun temel esaslarının anlaşılabilir ve yorumda duraksamaya yol açmayacak şekilde belirgin olarak düzenlenmesi ve mümkün olduğu ölçüde yürütme organının düzenleme yetkisi ve kapsamının kurala bağlanması gerekmektedir.

5368 sayılı Kanun ile Kanunda tanımlanan hizmetlerin yetki devri suretiyle, kamu sorumluluğu verilerek özel sektörde çalışan meslek mensuplarına gördürülmesinin, idarenin hizmeti yapan değil, yaptıran, denetleyen, standartları ve kuralları koyan bir konuma yerleştirilmesinin, Odaya kayıt, Oda tescil v.b. düzenlemelerde Oda görüşü alınması gibi kurallardan da anlaşılacağı üzere Odamın da Anayasa ve kanunlardan gelen hak ve yetkilerini kullanmaya devam edeceği amaçlanmıştır. Ancak, Kanunda ve buna bağlı olarak Yönetmelik'te de eksik düzenlemeler olması, yeterli açıklık ve belirginlik bulunmaması nedeniyle, uygulamada duraksamalar, lisanslı harita kadastro mühendisleri ve büroları ile Odamız arasında hukuki uyuşmazlıklar yaşanmış, uyuşmazlıklar çalışma barışının ve dayanışmanın bozulmasına, serbest harita ve kadastro mühendislik müşavirlik büro/şirket sahibi üyelerimiz ile lisanslı harita kadastro mühendisleri ve büroları sahibi üyelerimiz arasında yetki çatışmaları ve tartışmalarına yol açmış, konunun yargıya taşınması nedeniyle emek, zaman ve maddi kayıpların yanında, meslek camiamız itibar kaybına uğramıştır.

Ayrıca çeşitli şube, temsilcilik ve üyelerimizden gelen sözlü ya da yazılı şikayet ve yakınmalarda da lisanslı harita kadastro mühendisleri ve büroların gereksiz ilave işlemler yaparak ek ücret talep ettikleri, idarece; genelge, talimat ve lisanslı harita kadastro mühendisleri lehine üst yazılarla lisanslı harita kadastro mühendisleri ve bürolarına yeni ilave yetkiler verilmek suretiyle serbest harita ve kadastro mühendislik müşavirlik büro/şirketlerin görev alanlarının mevzuata, hukuka aykırı bir şekilde daraltıldığı, lisanslı harita kadastro mühendisleri ve büroların diğer mesleki faaliyetlerde bulunmalarının Yasada öngörülen amaçla ve yürütülen hizmetin hukuki statüsüyle bağdaşmadığı, lisanslı mühendislerin bazılarının serbest bürolarla iş bağlantılı, yönlendirmeli, paylaşımlı ilişkiler kurduğu, lisanslı harita kadastro mühendisleri ve büroların kurdukları dernek ile kendi mesleki örgütleri de olan kamu kurumu niteliğindeki Odamıza karşı tutum aldıkları ifadelerine yer verilmiştir.

Belirtilen tüm şikayetlerin, yakınmaların, olumsuzlukların, çatışmaların, uyuşmazlıkların ve tereddütlerin giderilmesi için, daha açık, ayrıntılı, idareye verilen düzenleme yetkisinin sınırlarının belirgin olarak düzenlendiği, meslekle bağdaşmayan davranış, ihlâl ve yaptırımların ayrıntılı olarak belirlendiği bir yasa ve buna koşut bir yönetmelik düzenlenmesi zorunluluk haline gelmişken, mevcut yönetmelik değişikliği ile bu hususlara dikkat edilmeden ve yargısal süreçler göz önünde bulundurulmadan sorunları çözmek yerine daha da arttıracak düzenlemelere gidildiği görülmüştür.

Yasal düzenlemede meslek camiamızda tartışmalara yol açmayacak, ayrımcılık ve kayırmacılık yapıldığı şüphesini uyandırmayacak, yasa ile öngörülen hizmetin niteliği dikkate alınarak yetkin ve yeterli meslek mensuplarının seçimini sağlayacak, en nesnel yöntem olan yazılı bir sınavın konuları ve kurallarıyla birlikte düzenlenmesi, hizmetin niteliği ve kamusal sorumluluk verilen meslek mensuplarının hukuki statüsü dikkate alınarak lisans kapsamı işlerin sayılarak kesin sınırlarının belirlenmesi, lisans sahibi mühendislerin bu statüleri devam ettiği sürece başka iş kabul edemeyecekleri ve faaliyette bulunamayacaklarının açıkça belirtilmesi, bu kapsamda 5368 sayılı Kanun'un 1. maddesinde yer alan "... *lisans sahibi harita ve kadastro mühendislerinin diğer kanunlar ve ilgili mevzuata göre hak, görev ve yetkileri devam eder.*" gibi muğlak, farklı değerlendirme ve yorumlara yol açabilecek, hizmetin niteliği ve gereğiyle bağdaşmayan hükümlere yer verilmemesi, lisanslı harita kadastro mühendisleri ve büroları sahibi mühendislerin de diğer Oda üyelerinin tabi olduğu bütün görev, sorumluluk ve yükümlülükleri taşıdıklarının, Odamızın diğer üyelerimiz üzerindeki bütün hak, görev, ve yetkilerinin lisanslı harita kadastro mühendisleri ve büroları

ve sahibi üyelerin üzerinde de devam ettiğinin (saklı olduğunun) açık, kesin ve tereddüde yol açmayacak şekilde yer alması sağlanmalıdır.

Yine Anayasa'nın yukarıda yer verilen 124. maddesi hükmü gereği, her idare kanun ve karamamelerin ancak kendi görev alanlarını ilgilendiren konularda uygulanmasını sağlamak için yönetmelik çıkarılabileceğinden, dolayısıyla Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce hazırlanacak yönetmelik sadece bu idarenin kendi görev alanını kapsayabileceğinden, uygulamada ve yargı konusu olaylarda duraksamaya ve yorumlamada hataya yol açmamak için Odanın da mevzuatından kaynaklanan ve bu Yasa'nın gerektirdiği hak ve yetkilerine ilişkin düzenleme yapma yetkisinin Yasada vurgulanmasının yararlı ve gerekli olduğu düşünülmektedir.